

Policy Brief

Řešení genderově
podmíněných
nenávistných
projevů a
dezinformací na
sociálních sítích

Doporučení
vycházející z
projektu Erasmus+
ScrollOff

Co-funded by
the European Union

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však výhradně názory autorů a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie ani Výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost.

Obsah

1. Shrnutí

4

2. ScrollOff Projekt

4

3. Cíle projektu

5

4. Cíle policy briefu

5

5. Vymezení problému / Problematizace

6

6. Analýza potřeb (na základě WP2)

7

7. Cílové skupiny

8

8. Aktivita projektu a zjištění

8

9. Dynamika sociálních sítí

9

Obsah

10. Zprávy jednotlivých zemí vypracované
projektovými partnery

10

11. Dopady na tvorbu politik

20

12. Doporučení

21

13. Závěr

22

14. Použité zdroje

23

1. Shrnutí

Digitální prostředí sociálních sítí představuje pro mladé lidi významný prostor pro komunikaci, sebevyjádření a občanskou participaci. Genderově podmíněné nenávistné projevy, dezinformace a další formy online násilí však stále častěji narůstají a mají negativní dopad na duševní zdraví, zapojení do společnosti i sociální soudržnost.

Projekt ScrollOff, financovaný z programu Erasmus+, reaguje na tuto výzvu posilováním kapacit pracovníků s mládeží, tvorbou vzdělávacích nástrojů, analýzou škodlivých online trendů a podporou mladých lidí vystavených online rizikům. Zapojené organizace ze Švédska (Internationella Kvinnoföreningen och Högskolan i Halmstad), Kypru (Stando LTD), Řecka (The Hive P.C.) a České republiky (Business & Professional Women ČR, z. s.) identifikovaly klíčové výzvy, rozdíly specifické pro jednotlivé platformy i mezery ve stávajících politikách.

Tento policy brief shrnuje hlavní zjištění projektu a předkládá doporučení pro tvůrce politik, vzdělávací instituce, pracovníky s mládeží a digitální platformy. Jeho cílem je podpořit rozvoj bezpečnějšího, inkluzivnějšího a demokratičtějšího digitálního prostředí.

Klíčová doporučení

- Zavést strategické rámce na úrovni EU i jednotlivých států zaměřené na digitální bezpečnost mládeže a genderovou rovnost v online prostředí.
- Začlenit digitální a mediální gramotnost do formálního i neformálního vzdělávání.
- Posílit vzdělávání a odbornou podporu pracovníků s mládeží a učitelů.
- Zajistit psychosociální podporu mladým lidem vystaveným online násilí.
- Podporovat odpovědnost a transparentnost digitálních platform.

2. ScrollOff Projekt

Co je ScrollOff

ScrollOff je mezinárodní projekt spolufinancovaný z programu Erasmus+, jehož cílem je boj proti genderově motivovaným nenávistným projevům, misogynii, dezinformacím a toxickým narativům na sociálních sítích. Jeho vizí je posílit postavení mladých lidí ve věku přibližně 18–30 let – s důrazem na rovnost, práva, kritické myšlení a digitální gramotnost – aby dokázali rozpoznat a čelit škodlivému online obsahu a zároveň byli chráněni před negativními dopady digitálního prostředí.

Hlavní cíle projektu

- Vzdělávání a podpora pracovníků s mládeží – pomoci jim rozpoznávat genderově podmíněné nenávistné projevy, stereotypy, dezinformace a manipulativní obsah na sociálních sítích a nabídnout osvědčené postupy pro podporu mladých lidí.
- Posilování mediální a digitální gramotnosti mladých lidí – vybavit je kritickým myšlením, dovednostmi orientace v online prostředí a schopností reagovat na škodlivý obsah.
- Prevence a podpora v oblasti genderově motivované nenávisti a dezinformací – pomoc osobám, které se s takovým obsahem setkávají, a nabídka mechanismů podpory, dialogu a solidarity.

Co ScrollOff nabízí

- Vytvořenou a volně přístupnou referenční příručku („ScrollOff KeyBook“) a metodické materiály pro pracovníky s mládeží – včetně analýz, případových studií, doporučení, modelových scénářů a praktických nástrojů.
- Online platformu poskytující přístup k těmto materiálům, sdílení dobré praxe, diskusi a podporu.
- Workshopy, školení a pilotní aktivity v partnerských zemích zaměřené na testování a ověřování metod a nástrojů pro řešení nenávistných projevů v online prostředí.

3. Cíle projektu

Sociální sítě se staly klíčovým prostorem pro komunikaci, sebevyjádření a sociální interakci mladých lidí, přičemž zásadně ovlivňují jejich identitu, vztahy i zapojení do společnosti. Tyto platformy však uživatele stále častěji vystavují genderově podmíněným nenávistným projevům, sexualizovaným útokům, manipulativním stereotypům, dezinformacím souvisejícím s genderovými tématy či feminismem a různým formám kybernetického násilí, které negativně ovlivňují duševní zdraví. Taková zkušenost může narušovat sebedůvěru, zvyšovat úzkost a pocit izolace a posilovat společenské nerovnosti. Výzkum projektu ScrollOff ukazuje, že pracovníci s mládeží často postrádají dovednosti potřebné k rozpoznání jemnějších forem online ubližování, jako jsou kódovaný jazyk, toxické memy, mikroagrese či algoritmy podporované vzorce radikalizace, které jsou v online kultuře často normalizovány a posilovány dynamikou vrstevnických skupin.

Tato rizika jsou dále zesilována samotným designem platform sociálních sítí: doporučovací algoritmy, rychlá virální šířitelnost obsahu a omezená kontrola uživatelů nad zobrazovaným obsahem mohou urychlovat šíření nenávistných či polarizujících narativů. Mladí lidé jsou tak opakovaně vystavováni škodlivému obsahu, často bez nástrojů a podpory potřebných k jeho kritickému vyhodnocení. V kombinaci s nedostatečnými institucionálními kapacitami a vzdělávacími zdroji vzniká digitální prostředí, v němž jsou mladí lidé stále zranitelnější, což zdůrazňuje naléhavou potřebu integrovaných strategií propojujících práci s mládeží, vzdělávání a digitální politiku s cílem online rizika předcházet, zmírňovat je a účinně na ně reagovat.

4. Cíle policy briefu

Hlavním cílem tohoto policy briefu je poskytnout prakticky využitelná doporučení pro prevenci a potírání genderově podmíněných dezinformací a nenávistných projevů v online prostředí, zejména mezi mladými lidmi a uživateli sociálních sítí. Dokument si klade za cíl zvýšit povědomí mezi klíčovými aktéry – včetně tvůrců politik, pracovníků s mládeží, pedagogů a organizací občanské společnosti – o rizicích a dopadech genderově podmíněných online dezinformací a poukázat na účinné strategie podporující bezpečnější a inkluzivnější digitální prostor.

Konkrétně se policy brief zaměřuje na:

1. informování a vedení tvůrců politik při vytváření politik a rámců založených na důkazech, které reagují na genderově podmíněné online ubližování;
2. posílení mladých lidí a organizací pracujících s mládeží prostřednictvím nástrojů, zdrojů a vzdělávacích přístupů umožňujících kriticky se orientovat v dezinformacích a čelit jim;
3. podporu obětí genderově podmíněných nenávistných projevů online prostřednictvím doporučení praktických intervencí a psychosociálních podpůrných mechanismů;
4. podporu spolupráce mezi klíčovými aktéry, včetně sociálních pracovníků, aktivistů a digitálních platform, s cílem vytvářet udržitelné sítě pro prevenci, vzdělávání a intervenci;
5. podporu digitální a mediální gramotnosti jako klíčového nástroje pro budování odolnosti vůči dezinformacím a online zneužívání tak, aby mladí lidé nebyli pouze chráněni, ale zároveň se stali aktivními tvůrci respektujících online komunit.

Naplněním těchto cílů tento policy brief převádí poznatky a výsledky projektu ScrollOff do praktických doporučení a přispívá k systémovým změnám, které posilují digitální inkluzi, genderovou rovnost a postavení mladých lidí v online prostředí.

5. Vymezení problému / Problematicizace

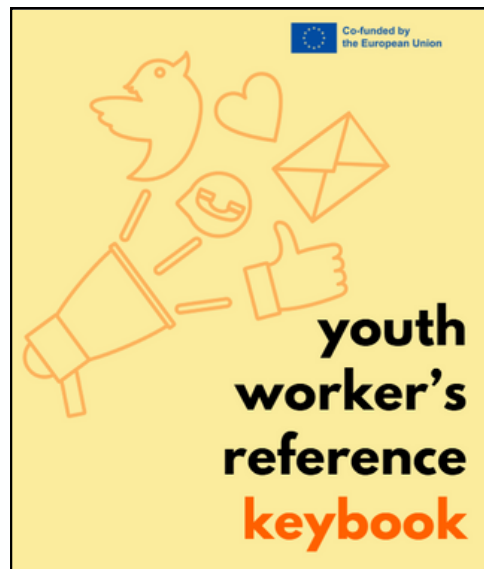
Výzkumy citované v publikaci ScrollOff KeyBook a mezinárodní studie potvrzují rozsah tohoto problému:

- 58 % dívek a mladých žen (15–25 let) zažilo online obtěžování (Plan International, 2020).
- 23 % žen v osmi zemích čelilo online zneužívání; 41 % z nich následně uvedlo psychické obtíže (Amnesty International, 2017).
- 59 % dospívajících zažilo kyberšikanu, přičemž dívky jsou postiženy výrazně častěji (Pew Research Center, 2021).
- Jedna z deseti žen v EU zažila kybernetické násilí od svých 15 let (EIGE, 2021).

Psychologické dopady zahrnují úzkost, deprese a ztrátu sebedůvěry, často vedoucí k pocitům ohrožení a izolace, stejně jako k internalizaci stereotypů a autocenzuře. Tyto psychologické důsledky se promítají i do sociálních dopadů, které se projevují omezenou schopností bezpečně se zapojovat do online diskusí, stahováním se z veřejného prostoru a prohlubováním genderových nerovností v participaci. Zároveň se tyto faktory proměňují v ekonomické dopady, jež zahrnují snížené pracovní a sebeprezentační příležitosti, dlouhodobé poškození reputace a vyšší riziko odchodu z digitálních profesí, čímž vznikají dlouhodobé bariéry kariérního rozvoje a zapojení do digitálního prostředí.

6. Analýza potřeb (na základě WP2)

Rychlé rozšíření sociálních sítí zásadně proměnilo způsob, jakým mladí lidé získávají informace, zapojují se do veřejné debaty a formují své názory. Tento digitální posun však zároveň zesílil šíření genderově podmíněných dezinformací a nenávistných projevů v online prostředí a vystavil mladé uživatele škodlivým narativům, které posilují stereotypy, diskriminaci a nepřátelství. Empirický výzkum v Evropě i mimo ni ukazuje, že mladí lidé jsou vůči zavádějícím informacím a nepřátelskému digitálnímu prostředí mimořádně zranitelní: často přeceňují svou schopnost rozpoznat nepravdivý obsah, mají potíže s kritickým hodnocením online narativů a jsou vystaveni obsahu, který může narušovat jejich důvěru a celkovou pohodu.

V tomto kontextu projekt ScrollOff realizoval komplexní proces sběru důkazů s cílem porozumět projevům a dopadům genderově podmíněných dezinformací. Projektoví partneři provedli rozsáhlý kvalitativní výzkum ve svých zemích, v jehož rámci vedli rozhovory s desítkami mladých lidí ve věku 18–30 let, stejně jako s psychology, pedagogy, pracovníky s mládeží a aktéry občanské společnosti, aby získali přímé poznatky o tom, jak dezinformace a nenávistné projevy ovlivňují zkušenosti mladých lidí v online prostředí. Tento výzkum se stal základem pro vznik výstupů projektu, včetně referenční publikace ScrollOff KeyBook – praktického zdroje shromažďujícího případové studie, svědectví, teoretické poznatky a konkrétní doporučení pro odborníky pracující v první linii.

Publikace KeyBook syntetizuje tato zjištění do uživatelsky orientovaného nástroje, jehož cílem je prohloubit porozumění příčinám, vzorcům a důsledkům genderově podmíněných nenávistných projevů a dezinformací na sociálních sítích. Nabízí cílené strategie pro pracovníky s mládeží a pedagogy, jak rozvíjet kritickou mediální gramotnost, posilovat odolnost mladých lidí a vytvářet podpůrné prostředí, které aktivně zpochybňuje škodlivé digitální narativy. Propojení empirického výzkumu s praktickými doporučeními pro klíčové aktéry zdůrazňuje naléhavou potřebu systémových intervencí, jež budou řešit digitální rizika jak na individuální, tak na strukturální úrovni.

Dopad takového škodlivého online obsahu přesahuje okamžitou emocionální újmu; může narušovat důvěru, normalizovat diskriminační postoje a marginalizovat zranitelné skupiny, což má dlouhodobé důsledky pro občanskou participaci a demokratické zapojení. Zjištění projektu ScrollOff zdůrazňují, že bez koordinovaných podpůrných struktur zůstávají mladí lidé ohroženi internalizací a dalším šířením online ubližování, a proto je nezbytné, aby tvůrci politik, pedagogové a odborníci pracující s mládeží jednali rozhodně a systematicky.

7. Cílové skupiny

Projekt ScrollOff zapojuje rozmanité cílové skupiny, z nichž každá je klíčová pro vytváření bezpečnějšího a inkluzivnějšího online prostředí a pro účinný boj proti genderově podmíněným dezinformacím a nenávistným projevům na sociálních sítích. Ústřední roli v této iniciativě hrají pracovníci s mládeží, kteří stojí v první linii digitálního vzdělávání a podpory; pracují přímo s mladými lidmi, pomáhají identifikovat škodlivý online obsah, zasahují při výskytu incidentů a rozvíjejí kritické myšlení i odolnost v digitálním prostoru. Úzce s nimi spolupracují organizace pracující s mládeží, jež poskytují institucionální rámce a sítě nezbytné pro šíření školení, zdrojů a osvědčených postupů v rámci komunit.

V samotném jádru poslání projektu ScrollOff stojí mladí lidé ve věku 18–30 let, kteří jsou jednak nepřiměřeně často cílem online dezinformací, a zároveň mají jedinečný potenciál stát se hybateli pozitivních digitálních změn. Vzhledem k tomu, že sociální sítě představují hlavní prostor pro komunikaci, utváření identity a společenské zapojení mladých dospělých, je posílení této skupiny prostřednictvím zvyšování povědomí a mediální gramotnosti zásadní pro dlouhodobý dopad projektu. Podobně uživatelé sociálních sítí vystavení genderově podmíněným mediálním dezinformacím představují skupinu ohroženou přejímáním a neúmyslným šířením škodlivých narativů, což z nich činí klíčové publikum pro vzdělávací a osvětové aktivity. V rámci této skupiny vyžadují oběti genderově motivovaných nenávistných projevů cílenou podporu, včetně psychosociální pomoci a přístupu ke službám, které pomáhají zmírňovat emocionální i společenské dopady online zneužívání.

Pro zajištění systémového dopadu a dlouhodobé udržitelnosti se projekt zaměřuje také na tvůrce politik, jejichž zapojení je klíčové pro převod zjištění projektu ScrollOff do institucionálních změn, inkluzivních regulací a podpůrných veřejných politik. Aktivisté přinášejí nezastupitelné hlasy v oblasti advokacie a posilují šíření sdělení projektu v rámci i mimo digitální komunity mladých lidí. Současně hrají důležitou roli odborníci, jako jsou pracovníci existujících podpůrných skupin, sociální pracovníci a psychologové, kteří zajišťují dlouhodobou péči, podporu duševního zdraví a specializované intervence pro osoby zasažené nenávistnými projevy, dezinformacemi a online ubližováním. Zapojení těchto aktérů přispívá k budování komplexních podpůrných ekosystémů, které reagují jak na okamžité, tak na strukturální výzvy spojené s genderově podmíněnými dezinformacemi.

8. Aktivity projektu a zjištění

Identifikované mezery

Partnerské organizace identifikovaly několik zásadních mezer v současných systémech reakce. Především je nízká úroveň povědomí pracovníků s mládeží o nově vznikajících a proměňujících se formách online ubližování, což omezuje jejich schopnost tato rizika rozpoznat a účinně na ně reagovat. Tento problém je dále umocněn nedostatkem kvalitních vzdělávacích materiálů, které by smysluplně reflektovaly realitu digitálního prostředí, takže jak pedagogům, tak mladým lidem chybí adekvátní metodická opora. Institucionální rámce pro řešení online nenávisti a dezinformací navíc zůstávají slabé, což vede k roztříštěným či nekonzistentním reakcím. Nedostatečné jsou rovněž podpůrné mechanismy pro mladé lidi, kteří se stávají terčem online útoků, a mnoho z nich tak musí tyto situace zvládat bez pomoci. V neposlední řadě chybí jednotná strategie, která by propojovala vzdělávání, práci s mládeží a digitální politiku, což brání koordinovanému a systémovému přístupu k prevenci, intervenci a dlouhodobému budování odolnosti.

Výstupy projektu

- online portál se vzdělávacími moduly,
- scénáře a modelové situace pro práci s mládeží,
- metodická publikace KeyBook,
- nástroje pro rozvoj digitálních kompetencí,
- 5 národních workshopů v partnerských zemích,
- 1 mezinárodní laboratorní setkání v rámci projektu.

9. Dynamika sociálních sítí

Rozdíly mezi platformami identifikované projektem ScrollOff

TikTok

- extrémně rychlé šíření obsahu,
- převážně velmi mladé publikum,
- riziko normalizace misogynních trendů.

Instagram

- silný vliv vizuální kultury a influencerů,
- memy jako nositelé nenávistných narativů.

X (Twitter)

- polarizace a veřejná konfrontace,
- rychlá virálnost toxického diskurzu.

Facebook

- uzavřené komunity podporující dlouhodobou radikalizaci,
- nenápadné šíření dezinformací.

10. Zprávy jednotlivých zemí vypracované projektovými partnery

Švédsko – Internationella Kvinnoföreningen

A. GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉ NENÁVISTNÉ PROJEVY

Genderově podmíněné nenávistné projevy v online prostředí ve Švédsku odrážejí mocenské nerovnosti přítomné v offline světě. Přestože jsou muži i ženy vystaveni online nenávisti v podobné míře, ženy se častěji stávají terčem sexualizovaného zneužívání, objektifikace a výhrůžek (Bladini, Nordisk Samarbete, Nikulainen).

Zvláště často jsou napadány ženy působící ve veřejně viditelných rolích, jako jsou političky, novinářky a aktivistky, zejména pokud se vyjadřují k feminizmu nebo lidským právům (Edström, 2016). Navzdory závažným dopadům bývá sexistické online zneužívání často bagatelizováno, přestože odborníci poukazují na to, že patří do širšího kontinua genderově podmíněného a sexuálního násilí (Kelly, 1988; Bladini, 2020).

Dopady

Švédsko čelí dilematu mezi svobodou projevu a genderovou rovností. Převládající výklad svobody projevu jako negativního práva, kdy je jakákoli regulace vnímána jako potenciální cenzura, omezuje snahy o ochranu žen v online prostředí (Bladini, 2020).

V důsledku toho se mnoho žen stahuje z veřejné debaty ze strachu z výhrůžek a útoků na pověst. Toto umlčování oslabuje demokratickou participaci a narušuje genderovou rovnost ve veřejném životě (FRA, 2025).

B. DEZINFORMACE

Genderově podmíněné dezinformace jsou stále častěji uznávány jako forma násilí. Zahrnují nepravdivý nebo manipulovaný obsah, který se zaměřuje na ženy na základě jejich genderu, rasy či sexuality, posiluje škodlivé stereotypy a přenáší vinu na oběti. Cílem těchto praktik je odrazovat ženy od politické participace a veřejného angažmá. Zvláště zranitelné jsou političky, novinářky a aktivistky, neboť koordinované dezinformační kampaně – často vedené trolly, médii napojenými na státní aktéry nebo organizovanými sítěmi – usilují o podkopání jejich důvěryhodnosti šířením nepravdivých tvrzení o jejich kompetencích, morálce či soukromém životě. Algoritmy sociálních sítí takový obsah často neúmyslně zesilují, což umožňuje rychlé šíření misogynních narativů k širokému publiku a přispívá k normalizaci diskriminace.

Ve Švédsku mají genderově podmíněné dezinformace podobné rysy – často se zaměřují na zpochybňování kompetencí žen a na jejich soukromý život a využívají sexistický jazyk k jejich umlčování. To podkopává účast žen v klíčových veřejných oblastech, jako jsou politika, žurnalistika a občanská společnost (Sjoholm, 2024; FRA, 2025). Ačkoli vysoká míra institucionální důvěry ve Švédsku snižuje účinnost otevřeně nepravdivých tvrzení, jemnější a fragmentované formy dezinformací zůstávají vlivné. Podle analýzy DISA z roku 2025 škodliví aktéři často vytvářejí falešné, avšak věrohodně působící online identity, jejichž cílem je postupně narušovat důvěru a formovat veřejnou debatu. Jak uvádějí švédská doporučení pro sociální média z roku 2024, tyto dezinformace a online nenávist zásadně proměňují veřejný diskurz a společenské normy. Tyto posuny posilují genderové stereotypy, zejména mezi mladými lidmi, a představují dlouhodobou hrozbu pro demokratické hodnoty a inkluzivní participaci (Genderisonline, 2024).

C. PRÁVNÍ RÁMCE

1. Násilí na ženách: národní a mezinárodní závazky

Švédsko se přihlásilo k zásadním mezinárodním rámcům v oblasti genderově podmíněného násilí, včetně Deklarace OSN o odstranění násilí na ženách (1993), Istanbulské úmluvy (2014) a Strategie Rady Evropy pro rovnost žen a mužů (2014–2017), která propojuje sexistické online zneužívání s násilím na ženách (Bladini, s. 16–17). Tyto rámce jsou však převážně nezávazné a postrádají přímou právní vymahatelnost.

Na národní úrovni mezi relevantní rámce patří:

- švédský trestní zákoník (Swedish Criminal Code, SCC),
- Národní strategie boje proti násilí mužů na ženách,
- Politika rovnosti žen a mužů z roku 2024, která upozorňuje na online hrozby vůči ženám ve veřejných funkcích.

Žádný z těchto dokumentů však výslovně neuznává online genderově podmíněné zneužívání jako formu genderově podmíněného násilí ani se nezabývá jeho umlčujícím dopadem na účast žen ve veřejném životě (Bladini, s. 19 a násl.).

2. Právní mezery v řešení online sexuálního násilí a porušování soukromí

Švédský trestní zákoník obsahuje ustanovení, která lze na online zneužívání aplikovat, například sexuální obtěžování, nezákonné vyhrožování, obtěžování, pomluvu, grooming a porušení soukromí (Bladini, s. 22 a násl.).

Právní systém však naráží na obtíže při postihování moderních forem digitálního násilí, včetně nelegálního sdílení intimních materiálů bez souhlasu a kyberstalkingu, protože stávající právní úprava je často zastaralá (Bladini, s. 23; Nordisk Samarbete, s. 44).

Snahy o regulaci online zneužívání jsou navíc komplikovány silným důrazem Švédska na svobodu projevu, která může omezovat možnosti právního postihu škodlivých projevů (Bladini, s. 29–30).

3. Legislativa o nenávistných projevech: gender stále opomíjen

Švédsko nemá samostatný trestný čin online nenávistných projevů („nåthatt“). Tyto případy jsou zpravidla stíhány v rámci obecných trestných činů, jako jsou nezákonné vyhrožování, obtěžování (ofredande) nebo podněcování k nenávisti vůči skupině obyvatel (hets mot folkgrupp).

Gender však není zahrnut mezi chráněné kategorie v legislativě týkající se nenávistných projevů. Současná právní úprava chrání před nenávistí na základě rasy, etnicity, náboženství a sexuální orientace, nikoli však pohlaví či genderu (Edström, s. 98; Nordisk Samarbete, s. 52). V důsledku toho nelze misogynní a sexistické zneužívání stíhat jako trestné činy z nenávisti, a to ani v případech, kdy dosahují vysoké závažnosti.

4. Evropský a mezinárodní vývoj

Mezinárodní pozornost věnovaná genderově podmíněnému online zneužívání roste:

- Strategie EU pro rovnost žen a mužů (2020–2025) označuje online násilí za překážku účasti žen ve veřejném životě (Morini, s. 26).
- Navrhovaná směrnice EU o násilí na ženách usiluje o kriminalizaci online sexuálního obtěžování (Morini, s. 31–32).
- Doporučení ECRI Rady Evropy č. 15 a rezoluce Parlamentního shromáždění Rady Evropy z roku 2017 výslovně uznávají sexistické nenávistné projevy v online prostředí jako nepřijatelné a škodlivé (Morini, s. 20–22).

Tyto iniciativy mohou v budoucnu vést k reformám švédského práva, zejména pokud se legislativa EU stane závaznou.

D. Doporučení pro tvorbu politik

1. Právně uznat online genderově podmíněné zneužívání jako formu násilí

Upravit švédský trestní zákoník tak, aby výslovně uznával online nenávistné projevy a obtěžování zaměřené na ženy jako formy genderově podmíněného násilí, v souladu s Istanbulskou úmluvou a budoucími směrnici EU.

2. Zahrnout gender do legislativy o trestných činech z nenávisti

Reformovat ustanovení týkající se nenávistných projevů a trestných činů z nenávisti tak, aby mezi chráněné kategorie bylo zahrnuto pohlaví a gender, a aby bylo možné misogynní zneužívání stíhat jako trestný čin z nenávisti.

3. Posílit ochranu žen ve veřejných rolích

Zajistit rozšířenou právní a pracovněprávní ochranu žen působících v médiích, politice a aktivismu, včetně právní pomoci, krizové podpory a institucionálních mechanismů pro nahlašování incidentů.

4. Přehodnotit svobodu projevu jako dvojí závazek

Prosazovat vyvážené pojetí svobody projevu, v němž ochrana před cenzurou existuje souběžně s povinnostmi státu zajistit rovnou účast na veřejném životě a předcházet umlčování zranitelných hlasů.

5. Posílit odpovědnost médií a systémů umělé inteligence

Požadovat, aby platformy sociálních sítí a systémy umělé inteligence:

- rozpoznávaly a potlačovaly genderově podmíněné dezinformace a nenávistné projevy,
- zvyšovaly transparentnost postupů moderace obsahu,
- omezovaly algoritmické zesilování misogynního obsahu.

6. Zlepšit systémy nahlašování a právní povědomí

Investovat do školení policie a státních zástupců v oblasti rozpoznávání a řešení digitálního genderově podmíněného násilí. Zjednodušit postupy pro podávání oznámení a realizovat veřejné kampaně zaměřené na zvyšování povědomí o právních právech a dostupných podpůrných systémech.

7. Zaměřit se na vystavení mládeže a dlouhodobé společenské normy

Cílit na mladé lidi prostřednictvím vzdělávacích programů a kampaní zaměřených na online gramotnost, které:

- zpochybňují genderové stereotypy,
- podporují respektující chování v online prostředí,
- vysvětlují právní a společenské dopady online genderově podmíněného zneužívání.

Zdroje:

- Bladini, M. (2020). Silenced Voices: Online Violence Targeting Women as a Threat to Democracy. *Nordic Journal on Law and Society*, 3(2). <https://doi.org/10.36368/njolas.v3i02.156>
- Edström, M. (2016). The trolls disappear in the light: Swedish experiences of mediated sexualised hate speech in the aftermath of Behring Breivik. *International Journal for Crime, Justice and Social Democracy* 5(2): 96-106. DOI: 10.5204/ijcsd.v5i2.314.
- Morini, C.: Countering online sexist hate speech in the European legal context: Between present commitment and future challenges
- BRA report 2020: https://bra.se/download/18.366598ab19270941a1c17e8/1728981042016/2022_Hate-crime-in-digital-environments.pdf
- Nordisk samarbete Hat och Hot på Nätet <https://nikk.no/wp-content/uploads/2019/10/2017-Hat-och-hot-pa-natet.pdf>
- <https://polisen.se/utsatt-for-brott/polisanmalan/hat-hot-och-vald/nathat/>
- https://www.brottsoffermyndigheten.se/media/11whd00t/kortrapport_nathat-och-sjalvcensur.pdf
- <https://library.oapen.org/viewer/web/viewer.html?file=/bitstream/handle/20.500.12657/101622/9781040365731.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Nikulainen, E. (2021). *Preventing online gender-based violence in the Nordics: Key takeaways from the conference "Gender-based Hate, Threat and Harassment on the Internet" on 10–11 June 2021*. Nordic Council of Ministers. <https://www.norden.org/en/publication/preventing-online-gender-based-violence-nordics>

A. GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉ NENÁVISTNÉ PROJEVY

a. Genderově podmíněné nenávistné projevy v online prostředí v řeckém kontextu

Genderově podmíněné online zneužívání představuje v Řecku narůstající problém a kopíruje globální vzorce, v nichž se offline patriarchální mocenské nerovnosti reprodukují a zesilují v online prostředí. Ženy ve veřejně viditelných rolích (politicky, novinářky, aktivistky) a ženy, které zpochybňují tradiční genderové role, čelí vysoké míře sexualizovaného zneužívání, výhrůžek, doxxingu a ponižujících narativních kampaní. Toto chování je ve veřejné debatě často bagatelizováno jako „trolling“ nebo zesměšňováno, ve skutečnosti však funguje jako cílené genderově podmíněné násilí, které odrazuje ženy od občanské a politické participace. Důkazy z monitoringu občanské společnosti, národních výzkumů a zpráv ombudsmana poukazují na koordinované útoky, časté hrozby zveřejněním intimních materiálů a opakované obtěžování žen ve veřejném životě (FRA, 2024).

b. Individuální a společenské důsledky genderově podmíněných nenávistných projevů v Řecku

- Umlčování a autocenzura: Ženy se stahují z online debat nebo omezují svou veřejnou přítomnost, aby se vyhnuly dlouhodobému obtěžování, což snižuje pluralitu a rozmanitost veřejné diskuse (FRA, 2024).
- Psychologické a praktické dopady: Výhrůžky a zneužívání založené na obrazech vyvolávají strach, který ovlivňuje osobní bezpečnost, kariérní rozhodování i zapojení do veřejného života.
- Dopad na demokracii: Genderově podmíněné online násilí narušuje schopnost žen rovnocenně se podílet na demokratickém procesu a může být zneužíváno antigenderovými hnutími k oslabování dosažených politických opatření (EK, Plán rozvoje práv žen, 2025).

B. DEZINFORMACE

a. (Genderově podmíněné) dezinformace – přehled

Genderově podmíněné dezinformace využívají smyšlené příběhy, manipulované obrázky, deepfakes a pomlouvačné kampaně k napadání důvěryhodnosti žen a k upevňování stereotypů (např. „neschopná lídryně“, „nemorální žena“ nebo nepravdivá obvinění týkající se soukromého života). Tyto dezinformace jsou často koordinované, zesilované algoritmy platforem a zneužívány stranickými či extremistickými sítěmi. Takové taktiky snižují ochotu žen zapojovat se do veřejného života a deformují veřejnou debatu o genderové rovnosti (EK, Plán rozvoje práv žen, 2025).

b. (Genderově podmíněné) dezinformace v Řecku

V Řecku se genderově podmíněné dezinformace zaměřují na političky, novinářky, akademičky a aktérky občanské společnosti, zejména v souvislosti s polarizujícími tématy (migrace, vzdělávání, práva LGBTQI+ osob). Neziskové organizace zaměřené na ověřování faktů a výzkumné týmy dokumentují opakované pomlouvačné kampaně vedené prostřednictvím sociálních sítí a komunikačních aplikací, které jsou v Řecku široce využívány. Koordinované anonymní sítě a fragmentované informační taktiky ztěžují odhalení původu a odpovědnosti, což umožňuje těmto útokům přetrvávat a dále se šířit (FRA, 2024).

c. Individuální a společenské důsledky dezinformací v Řecku

- Narušení důvěry v instituce a média (FRA, 2024).
- Posilování konzervativních genderových norem, které podkopávají cíle rovnosti zakotvené v národní politice (Řecký národní akční plán pro rovnost žen a mužů 2021–2025).
- Odrážející efekt na občanskou angažovanost žen v důsledku rizika poškození pověsti a výhrůžek.

C. PRÁVNÍ RÁMCE

b. Národní (řecký) právní rámec — klíčové zákony a nedávné reformy

- Zákon č. 4604/2019 — hmotná rovnost žen a mužů a opatření k prevenci a potírání genderově podmíněného násilí tvoří ústřední součást národní politické architektury (Řecký národní akční plán pro rovnost žen a mužů 2021–2025).
- Národní akční plán pro rovnost žen a mužů 2021–2025 (NAPGE) — hlavní národní strategie s prioritními osami zaměřenými na prevenci, ochranu a podporu genderové rovnosti; je financována a realizována prostřednictvím ministerstev a Generálního sekretariátu pro rovnost žen a mužů (Řecký národní akční plán pro rovnost žen a mužů 2021–2025).
- Novelizace trestního práva a zneužívání intimních obrazových materiálů (tzv. revenge porn) — článek 346 byl do trestního zákoníku doplněn v roce 2022 a posílil kriminalizaci nelegálního sdílení intimních materiálů bez souhlasu, což odráží rostoucí uznání škod způsobených zneužíváním obrazového obsahu.
- Nenávistné projevy a přitěžující okolnosti — řecký trestní zákoník obsahuje ustanovení o přitěžujících okolnostech u trestných činů motivovaných rasou, etnicitou, náboženstvím, sexuální orientací a genderovou identitou, avšak pohlaví (sex) jako takové není v současnosti uvedeno mezi chráněnými motivy. Tato legislativní mezera má významné dopady na možnost stíhání genderově podmíněné online nenávisti (zákon č. 4285/2014).

Implementační mezery a problémy s prosazováním práva

Kapacity policie, znalosti justice v oblasti kybernetického genderově podmíněného násilí a nakládání s digitálními důkazy jsou nerovnoměrné; míra nenahlašování zůstává vysoká a odsuzující rozsudky v případech digitálního genderově podmíněného násilí jsou nízké. Národní akční plán sice uznává potřebu posílení implementace (školení, služby pro oběti), avšak konkrétní mechanismy vymáhání a monitorování vyžadují další posílení (Řecký národní akční plán pro rovnost žen a mužů 2021–2025).

Identifikované mezery

- Absence výslovného právního uznání genderově podmíněné online nenávisti jako samostatného motivu trestných činů z nenávisti v národních rámcích pro nenávistné projevy.
- Zastaralá nebo roztržitá trestněprávní ustanovení, která nedostatečně zachycují koordinované online obtěžování a dezinformace jako formy genderově podmíněného násilí (Machas a kol., 2024).
- Nedostatečné kapacity pro vymáhání práva (policie, státní zástupci, digitální forenzní expertíza, soudní školení) (Řecký národní akční plán pro rovnost žen a mužů 2021–2025).
- Odpovědnost platforem a přeshraniční výzvy (přístup k datům, rychlost odstraňování obsahu, odhalování koordinovaných sítí). Legislativní kroky na úrovni EU situaci zlepšují, avšak národní transpozice a operativní spolupráce zaostávají (Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o boji proti násilí na ženách a domácímu násilí, 2022).

D. Doporučení pro tvorbu politik

- Legislativní reforma: Upravit ustanovení trestního práva o přitěžujících okolnostech a zákony o nenávistných projevech tak, aby výslovně zahrnovaly pohlaví (sex) jako chráněný motiv a pokrývaly genderově podmíněné online útoky.
- Uznání online genderově podmíněné nenávisti jako formy genderově podmíněného násilí: Konkrétně začlenit online obtěžování a genderově podmíněné dezinformace do národních definic genderově podmíněného násilí v souladu s Istanburskou úmluvou a směrnicemi EU.
- Posílení a financování specializované jednotky pro kybernetické genderově podmíněné násilí: Vytvořit nebo rozšířit specializovanou jednotku s vyškolenými vyšetřovateli, kapacitou digitální forenzní analýzy, rychlou reakční schopností a kontaktními osobami pro spolupráci s platformami.
- Účinná kriminalizace a vymáhání práva v oblasti zneužívání obrazových materiálů: Navázat na reformu trestního zákoníku z roku 2022 (čl. 346) vytvořením jasných pokynů pro práci s důkazy, ochranu obětí a rychlé postupy pro odstranění nelegálního obsahu.
- Regulace platform a spolupráce: Požadovat po sociálních platformách rychlejší mechanismy oznámení a reakce, zveřejňování zpráv o genderově podmíněném zneužívání a spolupráci s řeckými orgány při přeshraničních vyšetřováních v souladu s probíhajícími a budoucími pravidly EU.
- Vzdělávání a posilování kapacit: Financovat celostátní školení pro policii, státní zástupce, soudce a místní orgány zaměřená na digitální důkazy, genderovou citlivost a podporu obětí založenou na přístupu zohledňujícím trauma.
- Vzdělávání a prevence: Zavést školní kurikula zaměřená na digitální gramotnost, genderovou rovnost a kritické mediální dovednosti; financovat osvětové kampaně a podpůrné služby pro oběti.

Zdroje:

- Council of Europe — “Greece ratifies the Istanbul Convention” (ratification; enter into force for Greece 1 Oct 2018).
- European Commission — EU Gender Equality Strategy 2020–2025.
- European Commission / EUR-Lex — Proposal for a Directive on combating violence against women and domestic violence (COM(2022)105 / 52022PC0105).
- European Parliament / News — Parliament adoption/steps on EU-wide rules addressing domestic abuse & online harms (April 2024).
- FRA — Fundamental Rights Report and thematic coverage of online violence / threats to democracy (FRA reporting 2024–2025).
- Greek law & national policy: Law 4604/2019 (substantive gender equality & combating gender-based violence).
- National Action Plan for Gender Equality 2021–2025 (Greece, NAPGE) — official plan PDF and implementation notes.
- Criminal law reform & image-based sexual abuse (Article 346, 2022) — legal commentary and press analysis.
- Greek Criminal Code / amendments on hate-motivated aggravating circumstances (Law 4285/2014 and consolidations).
- UN Women / global report on digital violence against women (context and evidence on harms).

A. NENÁVISTNÉ PROJEVY ZALOŽENÉ NA POHLAVÍ (GENDERU)

a. Nenávistné projevy založené na pohlaví v online prostředí v kontextu České republiky

Nenávistné projevy na sociálních sítích představují v České republice závažný a narůstající problém, který má jak právní, tak společenské důsledky. Česká legislativa je řeší především prostřednictvím § 356 trestního zákoníku (podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo omezování jejich práv a svobod).

Iniciativy a aktéři:

Řada institucí se aktivně zabývá problematikou nenávistných projevů, včetně veřejného ochránce práv, Ministerstva vnitra, Policie České republiky a nevládních organizací, jako jsou Člověk v tísni a In IUSTITIA. Některé soukromé společnosti se rovněž zapojují do osvětových kampaní podporujících bezpečné a respektující online prostředí.

Právní opatření a sankce:

Nenávistné projevy jsou podle českého práva trestné. V posledních letech soudy projednaly řadu případů a uložily tresty, zejména za podněcování k nenávisti vůči konkrétním skupinám. Vláda i jednotlivá ministerstva jsou opakovaně vyzývány k zavádění účinnějších preventivních opatření.

B. DEZINFORMACE

Dalším významným problémem je šíření dezinformací, zejména v online prostředí a mezi mladšími uživateli sociálních sítí. Průzkumy ukazují, že téměř 75 % lidí ve věku 18–35 let získává informace ze sociálních sítí několikrát týdně; celkově se to týká 58 % všech respondentů. Přibližně 35 % využívá sociální sítě jako zdroj informací denně.

Ověřování informací:

Zhruba 63 % Čechů uvádí, že informace ze sociálních sítí alespoň občas ověřují, přičemž jedna třetina tak činí poměrně často. Podobný vzorec platí i pro tradiční a online média. Informace šířené prostřednictvím e-mailu jsou považovány za nejméně důvěryhodné – alespoň občas je ověřuje pouze 50 % lidí, zatímco 15 % je nikdy nekontroluje.

Mediální gramotnost a zranitelnost vůči dezinformacím:

Podle Indexu mediální gramotnosti se Česká republika nachází přibližně ve středu mezi evropskými zeměmi. Průzkum agentury Ipsos (říjen; 1001 respondentů ve věku 18+) zjistil, že většina Čechů někdy uvěřila dezinformaci, přičemž více než 31 % přiznalo, že se jim to stalo opakovaně. Pětina respondentů uvedla, že se s dezinformací nikdy nenechala oklamat. Odborníci zdůrazňují, že lidská chyba je přirozenou součástí zpracování informací. Klíčovou otázkou je, do jaké míry nese odpovědnost jednotlivec a do jaké míry stát či jiné instituce. Základem je podle expertů „informační hygiena“ – vědomé a kritické hodnocení zdrojů. Nejúčinnější obranou proti dezinformacím není blokování webových stránek ani mazání obsahu, ale zvyšování mediální gramotnosti.

C. PRÁVNÍ RÁMCE

Český právní systém poskytuje základ pro řešení nenávistných projevů a dezinformací, přesto však přetrvávají problémy s jejich vymáháním. § 356 trestního zákoníku kriminalizuje podněcování k nenávisti vůči skupinám osob na základě rasy, národnosti, náboženství, pohlaví nebo jiných charakteristik. Soudy projednaly řadu případů a v mediálně sledovaných kauzách byly uloženy tresty. Nevládní organizace a odborníci nicméně upozorňují na potřebu větší srozumitelnosti definic, důslednější a jednotnější soudní praxe a silnějších preventivních opatření.

V oblasti dezinformací neexistuje samostatná skutková podstata trestného činu, nicméně regulace stále více podporují transparentnost a odpovědnost platform sociálních médií a rozvoj iniciativ zaměřených na mediální gramotnost. Klíčovou roli při účinné implementaci nadále hraje koordinace mezi státními institucemi, občanskou společností a aktéry ze soukromého sektoru.

D. DOPORUČENÍ PRO VEŘEJNÉ POLITIKY

Nenávistné projevy

- Posílit kampaně zaměřené na digitální gramotnost pro mládež i dospělé se zaměřením na rozpoznávání a nahlašování škodlivého online obsahu.
- Zpřesnit právní vymezení nenávistných projevů s cílem podpořit jednotné a důsledné vymáhání práva.
- Posílit mechanismy transparentnosti a odpovědnosti platform sociálních médií při odstraňování nezákonného obsahu v souladu s normami EU.
- Podporovat komunitní iniciativy, které rozvíjejí dialog a toleranci mezi většinovou společností a menšinami.
- Zavést vzdělávací a školicí programy pro orgány činné v trestním řízení a soudce ke zlepšení rozpoznávání a řešení případů online nenávistných projevů.

Dezinformace

- Začlenit mediální gramotnost do školních osnov od základního po střední vzdělávání s cílem rozvíjet kritické myšlení.
- Podporovat partnerství mezi státními institucemi, nevládními organizacemi a platformami sociálních médií v oblasti ověřování faktů.
- Spustit veřejné osvětové kampaně zdůrazňující „informační hygienu“ a ověřování zdrojů.
- Zvýšit transparentnost algoritmů sociálních médií s cílem omezit zesilování nepravdivých informací.
- Zřídit mechanismy rychlé reakce na vznikající dezinformační hrozby, zejména v období voleb nebo národních krizí.

Závěrem lze konstatovat, že řešení nenávistných projevů a dezinformací v České republice vyžaduje komplexní přístup kombinující právní opatření, vzdělávání, zapojení občanské společnosti a spolupráci se soukromým sektorem. Přestože současné iniciativy poskytují pevný základ, dlouhodobé úsilí v oblasti digitální gramotnosti, institucionální odpovědnosti a zvyšování povědomí veřejnosti je nezbytné pro zajištění bezpečného a informovaného online prostředí.

Zdroje

1. Czech Criminal Code, Section 356: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>
2. People in Need – Hate Speech Campaigns: <https://www.peopleinneed.cz/en>
3. Ipsos Media Survey, Czech Republic, 2023: <https://www.ipsos.com/en-cz>
4. European Media Literacy Index 2022: <https://www.opensocietyfoundations.org>
5. Ministry of the Interior of the Czech Republic – Online Safety Initiatives: <https://www.mvcr.cz>
6. In IUSTITIA – Legal Assistance on Hate Speech: <https://www.in-ius.cz>

1. NENÁVISTNÉ PROJEVY NA KYPRU

Nenávistné projevy zůstávají na Kypru významnou společenskou i právní výzvou, především v online prostředí, kde se xenofobie, rasismus a diskriminace šíří často bez důsledného vymáhání práva. Kyperská legislativa se problematikou nenávistných projevů zabývá zejména prostřednictvím zákona o potírání některých forem a projevů rasismu a xenofobie prostřednictvím počítačových systémů, L. 26(III)/2004, a ustanovení trestního zákoníku týkajících se podněcování k násilí nebo nenávisti vůči chráněným skupinám. Dodatečná ochrana proti sexistickým nenávistným projevům byla zavedena přijetím zákona o potírání sexismu, L. 209(I)/2020.

Iniciativy a aktéři:

Řada institucí se aktivně zapojuje do boje proti nenávistným projevům. Mezi tyto instituce patří například Úřad komisaře pro správu a lidská práva, Policie Kypru a Ministerstvo spravedlnosti. V oblasti občanské společnosti působí organizace jako KISA, Kyperská rada pro uprchlíky a subjekty sdružené pod Kyperským centrem pro bezpečný internet, které se věnují zvyšování povědomí, podpoře obětí a prosazování tolerance. Vzdělávací instituce a mládežnické organizace se rovněž zapojují do různých kampaní na podporu respektující komunikace.

Právní opatření a sankce:

Kyperská legislativa postihuje nenávistné projevy v případech podněcování k diskriminaci, nepřátelství nebo násilí z důvodu rasy, etnického původu, náboženství, sexuální orientace, pohlaví či jiných charakteristik. V závislosti na závažnosti trestného činu mohou soudy ukládat sankce od peněžitých trestů až po trest odnětí svobody. Tyto právní nástroje jsou však bohužel uplatňovány nejednotně a zainteresované strany často zdůrazňují potřebu soudrznějších systémů hlášení a specializovaného školení policejního personálu. Tvůrci politik jsou proto pravidelně vyzýváni k přijetí účinnějších preventivních opatření v oblasti vzdělávání, osvěty a zapojení veřejnosti.

2. DEZINFORMACE NA KYPRU

Problém dezinformací a obecně škodlivého obsahu je na Kypru stále viditelnější, zejména v online prostředí prostřednictvím sociálních sítí a komunikačních aplikací, které využívají jak mladí lidé, tak dospělí. Průzkumy a mediální studie ukazují, že většina Kypřanů získává zprávy ze sociálních sítí několikrát týdně a velká část z nich na těchto platformách přímo závisí jako na hlavním zdroji informací. Tento trend potvrzují i zjištění, podle nichž mladí lidé na Kypru často nedokážou rozlišit, zda se jedná o zpravodajský obsah nebo příspěvek na sociálních sítích. To svědčí o silné závislosti na online zdrojích informací (Knews 2025). Sociální sítě jsou navíc hlavním místem, kde se lidé setkávají s nepravdivými informacemi (74 %; MDPI, Investigating Online Mis- and/or Disinformation in Cyprus, 2024). Rostoucí využívání sociálních médií jako hlavního zdroje informací činí Kypr snadným cílem falešných narativů, politicky motivovaných dezinformací a virálního zavádějícího obsahu.

Ověřování informací

Studie společnosti MDPI (2024) ukazuje, že ačkoli se mnoho respondentů snaží obsah alespoň občas ověřovat, většina lidí nezná specializované nástroje pro ověřování faktů a jen málokdo používá pokročilé metody, jako je zpětné vyhledávání obrázků. Informace šířené neformálními kanály – soukromými zprávami nebo skupinovými chaty – jsou obecně ověřovány nejméně, což umožňuje rychlejší šíření zavádějících tvrzení (77 % respondentů uvedlo, že se setkali se zavádějícím obsahem, přičemž mnozí z nich jej nebyli schopni ověřit) (MDPI, 2024).

Kypr se podle hodnocení EDMO/MedDMO (2023–2024) nachází ve středním pásmu evropských žebříčků mediální gramotnosti. Tato hodnocení řadí zemi mezi státy považované za středně zranitelné vůči dezinformacím, a to především v důsledku mezer ve strukturách mediálního vzdělávání a omezeného rozvoje národních politických rámců na podporu digitální gramotnosti.

Výzkumy rovněž ukazují, že většina Kypřanů alespoň jednou uvěřila dezinformaci a dále ji sdílela, přičemž významná část respondentů uvádí, že k tomu došlo opakovaně. Tato zjištění odpovídají regionálním srovnávacím studiím zkoumajícím vystavení dezinformacím na Kypru a v Řecku, které potvrzují podobné zranitelnosti v oblasti veřejných informačních praktik (MDPI, Misinformation and Disinformation in the Internet Society, 2025).

Odborníci se shodují, že dezinformace zneužívají přirozené kognitivní zkreslení, nikoli nedostatek inteligence či úroveň vzdělání. Posilování odolnosti společnosti proto vyžaduje systematické vzdělávací iniciativy, včetně cílených osvětových kampaní, strukturovaných programů mediální gramotnosti ve školách a komunitních workshopů.

Specialisté se rovněž shodují, že zvýšení mediální gramotnosti – spíše než odstraňování či blokování obsahu – představuje nejúčinnější dlouhodobou obranu proti dezinformacím, což silně podporují i doporučení EDMO/MedDMO (2024).

3. DOPORUČENÍ PRO VEŘEJNÉ POLITIKY

1. Posílení vzdělávání v oblasti mediální gramotnosti pro všechny věkové skupiny

Zavést strukturované programy mediální gramotnosti do škol, mládežnických center a komunitních prostor. Vzdělávání občanů v kritickém hodnocení online obsahu, rozpoznávání dezinformací a používání nástrojů pro ověřování faktů je obecně považováno za nejúčinnější dlouhodobou obranu proti dezinformacím.

2. Zlepšení mechanismů hlášení a monitorování nenávistných projevů

Vytvořit jednotnou, snadno přístupnou celostátní platformu pro hlášení případů nenávistných projevů – online i offline – která umožní lepší sběr dat, analýzu trendů a cílené zásahy.

3. Zkvalitnění odborné přípravy orgánů činných v trestním řízení v oblasti digitálních nenávistných projevů

Zajistit specializovaná školení pro policii a justiční orgány zaměřená na identifikaci, evidenci a stíhání online nenávistných projevů a kybernetického obtěžování, což by vedlo k jednoduššímu vymáhání práva a posílení důvěry veřejnosti i preventivního účinku.

4. Rozvoj spolupracujících mechanismů ověřování faktů

Podporovat spolupráci mezi univerzitami, nezávislými médii a Centrem pro bezpečný internet s cílem vytvořit kyperské centrum pro ověřování faktů, které by zajišťovalo rychlé ověřování informací během voleb, krizových situací nebo v obdobích zvýšeného rizika dezinformací.

5. Podpora obětí prostřednictvím dostupných podpůrných služeb

Rozšířit krizové linky a psychologickou či právní pomoc zajišťující důvěrnost. Dostupné a důvěryhodné služby vedou k vyšší míře nahlašování a snižují dlouhodobé dopady, zejména u zranitelných skupin.

6. Využití veřejných kampaní k prosazování odpovědného chování v online prostředí

Spustit celostátní kampaně zaměřené na zvyšování povědomí o respektující digitální komunikaci, rizicích dezinformací a společenských důsledcích nenávistných projevů. Důležité je zapojit influencery, školy a média, aby se osvěta dostala k co nejširšímu publiku.

7. Posílení odpovědnosti a transparentnosti platform

Spolupracovat se společnostmi provozujícími sociální sítě na zavádění místních právních standardů týkajících se nenávistných projevů a škodlivého obsahu. Podporovat transparentnost v oblasti algoritmického zesilování obsahu a požadovat jasnější označování politického obsahu nebo sponzorovaných informací.

Zdroje:

Commissioner for Administration and Human Rights (Ombudsman). (2024). Hate speech in Cyprus: Awareness, prevention, and counter-intolerance strategies. Nicosia, Cyprus.
Cyprus Police Cybercrime Unit. (n.d.). Annual report on cybercrime incidents in Cyprus. Nicosia, Cyprus.
European Digital Media Observatory (EDMO). (2023–2024). Digital media literacy and disinformation vulnerability assessments. <https://edmo.eu>
Institute of Mass Media & Knowledge (IMME). (2025). Youth news consumption and media-literacy challenges in Cyprus. Nicosia, Cyprus.
Kathimerini Cyprus (KNEWS). (2025). Cyprus teens can't tell news from social media, study finds. <https://knews.kathimerini.com.cy>
Kathimerini Cyprus (KNEWS). (2025). Nearly all young people in Cyprus and Greece use social media daily. <https://knews.kathimerini.com.cy>
KISA – Action for Equality, Support, Antiracism. (2019). Racism and discrimination in Cyprus: National report. Nicosia, Cyprus. https://kisa.org.cy/wp-content/uploads/2019/08/WAS_Cyprus-report_final.pdf
Krystalli, P., & Nikolaou, E. (2025). Misinformation and disinformation in the Internet society: Evidence from Cyprus and Greece. Social Sciences, 14(3), 133. <https://doi>

11. Dopady na tvorbu politik

TZjištění mají významné dopady na evropské, národní i regionální politiky. Digitální a mediální gramotnost již nelze považovat za „doplňek“ či volitelnou dovednost, ale musí být uznána jako klíčová kompetence nezbytná pro bezpečnou a kritickou orientaci v digitálním prostředí 21. století. Pracovníci s mládeží, kteří často představují první linii reakce na online rizika, mnohdy postrádají potřebné metodické vedení, odbornou přípravu a institucionální podporu k tomu, aby dokázali tyto výzvy účinně řešit, což činí zranitelnými jak mladé lidi, tak samotné odborníky. Současné strategie prevence kybernetického násilí navíc často opomíjejí klíčové genderové a intersekcionální aspekty a nezohledňují, jak online škody nepřiměřeně dopadají na marginalizované skupiny nebo se prolínají s širšími sociálními nerovnostmi. Absence robustních mechanismů monitorování a hodnocení založených na datech zároveň omezuje schopnost tvůrců politik a odborníků posuzovat účinnost stávajících opatření, přizpůsobovat strategie nově vznikajícím rizikům a zavádět zlepšení podložená důkazy. Tyto nedostatky společně poukazují na naléhavou potřebu koordinovaných politických přístupů, které budou upřednostňovat digitální gramotnost, poskytovat strukturovanou podporu pracovníkům s mládeží a začleňovat genderově citlivé a datově podložené rámce do všech úrovní prevence a řešení kybernetického násilí.

Národní workshopy WP4 jasně ukazují, že kvalitně navržené a dobře realizované vzdělávací přístupy mohou mít pozitivní dopad na kompetence pracovníků s mládeží při práci s komplexními tématy, jako jsou genderově podmíněné nenávistné projevy a duševní zdraví v online prostředí.

Švédské workshopy poskytly empirické důkazy o svém dopadu: vysokou míru zapojení účastníků, zvýšení profesní sebevědomí a jasný záměr využívat získané poznatky v praxi. Tam, kde byly v ostatních partnerských zemích pozorovány podobné výsledky, představuje WP4 úspěšný model budování kapacit v práci s mládeží.

Zásadní je, že WP4 potvrzuje, že online nenávistné projevy nelze v žádném případě posuzovat izolovaně od otázek duševního zdraví či genderové rovnosti. Právě tím, že projekt ScrollOff nabízí praktické dovednosti, prostor pro reflexi i online nástroje, může sehrát významnou roli při vytváření bezpečnějšího online i offline prostředí.

12. Doporučení

A. Pro tvůrce politik (10 doporučení)

1. Zavést legislativní rámce, které rozlišují nenávistné projevy motivované genderem.
2. Implementovat a dále rozvíjet standardy ochrany EU v rámci Digitálního zákona o službách (Digital Services Act).
3. Financovat dlouhodobé programy digitální a mediální gramotnosti.
4. Posílit právní podporu a dostupnost poradenství pro oběti.
5. Vypracovat národní strategie prevence online násilí založené na datech.
6. Zavést povinné školení pro školní psychology a sociální pedagogy.
7. Zřídit rychlé zásahové týmy pro online útoky na nezletilé.
8. Podporovat meziministerskou koordinaci (vzdělávání, spravedlnost, vnitra).
9. Vytvořit standardy pro preventivní programy ve školách a mládežnických službách.
10. Podporovat přeshraniční spolupráci a sdílení dat – podporovat spolupráci mezi národními a evropskými orgány pro efektivní sledování, prevenci a reakci na online genderově motivovanou dezinformaci a nenávistné projevy.

B. Pro vzdělávací instituce (9 doporučení)

1. Posílit systematickou výuku kritického myšlení.
2. Zavést školní systémy hlášení online incidentů.
3. Školit učitele, jak pracovat s genderovými stereotypy.
4. Vytvořit bezpečné prostory pro diskusi o online škodách.
5. Posílit roli školních psychologů v prevenci.
6. Pořádat workshopy s odborníky z praxe.
7. Implementovat tematické vzdělávací moduly, například ScrollOff.
8. Integrovat digitální a mediální gramotnost do všech předmětů.
9. Zapojit rodiče a pečovatele do vzdělávání o digitální bezpečnosti.

C. Pro pracovníky s mládeží (10 doporučení)

1. Používat ScrollOff KeyBook jako metodickou příručku.
2. Podporovat mladé lidi v nastavování digitálních hranic.
3. Poskytnout bezpečný, nestigmatizující prostor pro sdílení zkušeností.
4. Učit mladé lidi, jak bezpečně hlásit online incidenty.
5. Pracovat se scénáři a modelovými situacemi.

1. Rozvíjet emoční odolnost a kritické hodnocení obsahu.
2. Identifikovat rizikové vzorce algoritmického chování.
3. Monitorovat online trendy s využitím datových nástrojů.
4. Spolupracovat s menšinovými komunitami.
5. Aktivně podporovat sebevědomí mladých žen a LGBTQ+ mládeže.

D. Pro digitální platformy a technologické společnosti (8 doporučení)

1. Zlepšit detekci genderově motivovaných nenávistných projevů.
2. Zajistit transparentní reportování moderace obsahu.
3. Zavést rychlé podpůrné funkce pro mladé uživatele.
4. Jasně označovat rizikové nebo nepravdivé informace.
5. Vyvíjet ověřené databáze informací souvisejících s genderem.
6. Zaměstnat lidské moderátory pro vysoce rizikové jazyky a regiony.
7. Omezit doporučování toxického obsahu.
8. Spolupracovat s organizacemi zaměřenými na mládež.

13. Závěr

Projekt ScrollOff ukazuje, že genderově motivovaná nenávist a dezinformace představují komplexní výzvu, která vyžaduje koordinovaná opatření ve vzdělávání, politice, technologickém designu a práci s mládeží. Budování bezpečného digitálního prostředí vyžaduje dlouhodobé investice, politickou vůli a spolupráci mezi státy, školami, neziskovými organizacemi a technologickými platformami.

Tento policy brief předkládá konkrétní kroky, které mohou vládní instituce a místní organizace okamžitě implementovat – s cílem posílit odolnost mladých lidí, zajistit rovnost a podporovat demokratickou diskusi v online prostředí.

14. Použité zdroje

- ECES. (2022). Media Monitoring and Early Warning to tackle hate speech, mitigate conflict and gender based violence. Edd. European Centre for Electoral Support. <https://www.eces.eu/en/posts/media-monitoring-hate-speech-and-genderbased-violence>
- Blank, G., Dutton, W.H., & Buettner, N. (2021). Are women more exposed to online hate speech?. Oxford Internet Surveys. <https://oxis.oii.ox.ac.uk/blog/are-women-more-exposed-to-online-hate-speech/>
- Paz, M. A., Montero-Díaz, J., & Moreno-Delgado, A. (2020). Hate Speech: A Systematized Review. Sage Open, 10(4). <https://doi.org/10.1177/2158244020973022>
- Sellers, A. (2016). Defining Hate Speech. Berkman Klein Center Research Publication No. 2016-20, Boston Univ. School of Law, Public Law Research Paper No. 16-48, Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2882244> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2882244>
- Plan International (2020). Free to be online? Girls' and young women's experiences of online harassment. Retrieved from Plan International
- Amnesty International (2017). Toxic Twitter - A Toxic Place for Women. Retrieved from Amnesty International
- Pew Research Center (2021). Teens, Social Media, and Technology 2021. Retrieved from Pew Research Center
- European Institute for Gender Equality (EIGE) (2021). Cyber violence against women and girls. Retrieved from EIGE
- University of New South Wales (2020). Online harassment and its impact on women. Retrieved from UNSW
- UNESCO (2021). The Chilling: Global trends in online violence against women journalists. Retrieved from UNESCO
- Center for Countering Digital Hate (CCDH) (2022). Gendered Disinformation: A New Weapon in the Online Harassment Arsenal. Retrieved from CCDH
- International Center for Research on Women (ICRW) (2021). Gendered Harm: The Impact of Online Gender-Based Violence. Retrieved from ICRW
- European Women's Lobby (2021). Online misogyny: The pandemic's digital shadow. Retrieved from European Women's Lobby
- Harris, B., & Vitis, L. (2020). Digital intrusions: technology, spatiality and violence against women. Journal of Gender-Based Violence 4(3):325-41.
- Douglas, H., Harris, BA., & Dragiewicz, M. (2019). Technology-facilitated Domestic and Family Violence: Women's Experiences. British journal of criminology, 59(3):551-70.
- Henry, N., & Powell, A. (2015). Embodied Harms: Gender, Shame, and Technology-Facilitated Sexual Violence. Violence Against Women, 21(6):758-79.
- Powell, A., & Henry, N. (2019). Technology-Facilitated Sexual Violence Victimization: Results From an Online Survey of Australian Adults. Journal of Interpersonal Violence, 34(17):3637-65.
- Alava, S., Frau-Meigs, D., & Hassan, G. (2017). Youth and Violent Extremism on Social Media: Mapping the Research. UNESCO Publishing. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000260382>
- Gagliardone, I., Gal, D., Alves, T., & Martinez, G. (2015). Countering Online Hate Speech. Paris: UNESCO Publishing.
- ElSherief, M., Kulkarni, V.; Nguyen, D.; Wang, W.Y.; Belding, E. (2018). Hate lingo: A target-based linguistic analysis of hate speech in social media. In Proceedings of the International AAAI Conference on Web and Social Media, 12(1): pp. 42–51. DOI:10.1609/icwsm.v12i1.15041
- Davidson, T.; Warmsley, D.; Macy, M.; and Weber, I. (2017). Automated hate speech detection and the problem of offensive language. In ICWSM'17 https://epale.ec.europa.eu/en/content/scrolloff-approach-online-inclusion?utm_source=chatgpt.com https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0747563225000974?utm_source=chatgpt.com

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou však výhradně názory autorů a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie ani Výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost.

Co-funded by
the European Union